

Резюме на проект по Фонд „Наука“ № 20026 – Конкурсна сесия 2020:
„Кардиометаболитни промени и оценка на някои психологически аспекти
при девойки и млади жени с неklasическа форма на вродена надбъбречна
хиперплазия“

Ръководител: Доц. д-р Соня Василева Галчева, дм

Неklasическата вродената надбъбречна хиперплазия (НВНХ) е автозомно-рецесивно заболяване, причинено от частичен или пълен 21-хидроксилазен дефицит, обуславящ повишено производство на надбъбречни андрогени и стероидни прекурсори. Като хиперандрогенно състояние, то влияе негативно върху психологическото здраве и качеството на живот.

Цел: Да се оценят клинично-лабораторният профил, психологическото здраве и качеството на живот при пациентки с НВНХ в сравнение със здрави контроли.

Материали и методи: Трансверзално проучване с участие на 34 пациентки с НВНХ (средна възраст $16,2 \pm 3,4$ години) и 34 здрави контроли (средна възраст $15,0 \pm 3,1$ години). Бяха събрани данни относно антропометрия, клинични и лабораторни характеристики на хиперандрогенизъм и менструални нарушения. Валидиран кратък въпросник за качеството на живот-26 на Световната здравна организация (СЗО) беше използван за оценка на физическото (D1) и психологическото (D2) здраве, социалните взаимоотношения (D3) и околната среда (D4). Психологическата оценка беше оценена с помощта на стандартизиран въпросник EDI-3.

Резултати: Хирзутизмът и акнето са по-чести при момичетата с НВНХ, демонстриращи по-висок Ferriman-Gallwey скор спрямо здравите контроли ($18,7 \pm 5,3$ срещу $7,7 \pm 8,3$, $p < 0,001$), което е в корелация с нивата на андростендион и 17ОН-прогестерон ($r = 0,519$, $p < 0,001$ и $r = 0,424$, $p < 0,001$ съответно). Наличието на наднормено тегло/ затлъстяване се установява при 17,7% от всички участници, без значима разлика между групите. Анализирайки въпросника за качеството на живот на СЗО, момичетата с НВНХ показват значително по-ниски резултати за физическо и психологическо здраве, както и влошени EDI-3 резултати при 8 от използваните психологически скали.

Заклучение: Момичета с НВНХ се изиявяват с клиничен и биохимичен хиперандрогенизъм, водещи до нарушено качество на живот и психологическо здраве.